Europos LIETUVIS

Nr. 43 (634). 1960. XI. 3 — Londonas, 1960 metų, lapkričio mėn., 3 d. — XIV metai

10967

VISI ĮSIJUNKIME Į KONTROFENZYVĄ

Mūsų spaudoje yra iškelta teisinga mintis, kad laisvasis pasaulis niekada neturėjo tokios geros progos kontrofenzyvai prieš sovietinį kolonializmą, kaip dabar po Kremliaus ofenzyvos pastarojoj JT pilnaties sesijoj. Chruščiovo pasiūlytoji Jungtinėms Tautoms deklaracija prieš kolonializmą yra tam labai gera vada.

Tačiau būtų klaidinga laisvojo pasaulio kontrofenzyvos laukti, patiems nieko ta prasme neveikiant. Kol „geležis karšta", kiekvienas savo kūju turi ją „kalti". Kaip „kalimas" ligi šiol eina ir kaip jis turėtų eiti toliau?

Pavergtųjų Seimas per laisvojo pasaulio vyriausybes ir jų delegacijas JT, taip pat per Europos Tarybos Patariamąjį Seimą daro žygių, kad Kremliaus iškeltasis kolonializmo klausimas būtų įsakmiai J. Tautų praplėstas ir sovietiniam kolonializmui.

Pabaltijo Valstybių Delegacijos Pavergtųjų Seime, palaikydamos Pavergtųjų Seimo nusistatymą Chruščiovo deklaraciją atkreipti pirmiausia prieš sovietinį kolonializmą, savo ruožtu primena JT delegacijoms ir laisvojo pasaulio vyriausybėms sovietų agresiją prieš šias valstybes ir jų dabartinę padėtį.

Ši akcija tačiau neapima pačios visuomenės, kuri šioj dalykų padėtyje taip pat turėtų rodyti ne mažiau aktyvumo, kaip, pvz., yra rodžiusi dėl Lietuvos atstovybės padėties pakeitimo Vatikane. Visuomenės akcija čia galėtų ir turėtų pasirodyti bent dviem titulais: kaip Amerikos, Kanados, Australijos, Argentinos ar kurio kito krašto piliečiai, savo laiškais akinkime savo krašto vyriausybes, o kaip sovietinio kolonializmo aukos savo laiškais akinkime visas JT delegacijas kovai prieš Sovietų kolonializmą.

Kadangi Chruščiovo deklaracija ir kolonializmo klausimas JT dabartinės sesijos po poros savaičių gali būti svarstomas, laiko yra nedaug ir veikti reikia nedelsiant.

Be abejojimo, kur tik galima, į bendrą veikimą būtina įtraukti ir kitų sovietinio kolonializmo aukų žmones.

Visų JT delegacijų adresas:

To the Delegation of .....
United Nations
United Nations Plaza
New York, N. Y.

„Nacionalistiniai atkritimai" ir kita

TAUTINĖ SĄMONĖ LIETUVOJE TEBĖRA RAKŠTIS KOMUNISTŲ AKYSE

G. (H.) Zimanas, kurį Brooklyno bimbininkai pernai buvo pavadinę dzūku, bet kurs buvo ir liko žydas, nors kažkodėl stengiasi to neminėti, parašė virtinę pasiguodimų, kad „nauja nugalė", suprask, kompartijos idėjos ir Lietuvoj pamažu įsišaknija, arba prie jų bent jaunimo dalis pamažu pripranta, kai kur jomis net ir karščiau persiima. Bet optimistiškai guosdamasis, Zimanas ir „atgyvenomis" dar gailiai tebesiskundžia, ir dėl jų ragina susirūpinti.

Pasirodo, kad Lietuvoje esama naujos rūšies „recidivistų". Zimanui recidivistai yra ir tie, kurie jau atrodę išgydyti nuo „buržuazinio nacionalizmo" nuotaikų, bet ir vėl į jas atkritę. Tokių „recidivistų" esama, anot Zimano, „dargi ir visiškai tarybinių žmonių tarpe, dargi ir tarp tokių žmonių, kurie tikrai nieko bendro neturi su nacionalistais". Todėl, esą, su tokiais recidivistais reikia kovoti, o „kova turi būti nuolatinė, nenutrūkstama, turi vis stiprėti". Esą, tos „praeities liekanos", jei netramdomos, tai ne tik nenyksta, bet netgi stiprėja: „Jos (tai yra, tos „buržuazinės nacionalizmo liekanos") yra kaip piktžolės. Palikite jas nedideliame sklypelyje, kur nors patvoryje, kur jos jums atrodo nepavojingos. Jos išbrandins sėklas ir plis nesulaikomai".

Šiuo atveju Zimanas bus padaręs stambią taktikos klaidą. Jam, kaip nelietuviui, mažiausiai tedera lietuviams spausdintame laikraštyje lietuvių tautinę sąmonę vadinti nakintinomis piktžolėmis. Tokie įsišokimai veikia lietuvių jaunimo tautinį susipratimą, kaip alyvos žiupsnys į ugnį.

RUSŲ KALBOS LIETUVOJE GALIMA IR NEBESIMOKYTI...

Vykdant Chruščiovo įsakytą mokyklų reformą, Lietuvoje (ir kitose nerusiškose bolševikinės imperijos vietose) rusų kalbos mokyklose mokytis nebeprivaloma. Žinoma, neprivalomų rusų kalbos pamokų skaičius pasilieka, koks buvęs, tai yra nepalyginti didesnis, negu kitų svetimų kalbų pamokų skaičius.

Prismintina, kad kai Chruščiovo reforma buvo dar ką tik paskelbta ir buvo leista ją svarstyti, Lietuvos net kompartijos centras (net sekretorius Niunka) aiškino, kad rusų kalba Lietuvos mokyklose turėtų likti privaloma, nes tik taip mokiniai galės jos gerai išmokti, bet kad užtat Lietuvoje mokymo laikas būtų bent vieneriais metais ilgesnis, negu Rusijoje, kur šalia gimtosios kalbos nereikia mokytis kitos kalbos taip, kaip kitiems reikia mokytis rusų kalbos. Lietuvos komunistų samprotavimas buvo bent kiek „nacionalistiškas", būtent, jie nuogąstavo, kad Lietuvos jaunoji karta ,nepakankamai išmokusi rusiškai, bus visiškai rusų užguita ir jai nieko kita neliks, kaip tik vargti kolchozuose. Bet Chruščiovas savo plano keisti nesutiko, nerusiškoms mokykloms metų pridėti neleido, o rusų kalbą tose mokyklose paliko neprivalomą.

Tuo būdu rodomas didelis rusų liberalumas („jokių rusifikacijos pasikėsinimų!") ir kartu bandomos sudaryti patogesnės sąlygos kolonizacijai. (Rusifikacija ne visai paranki kolonizaciniams užsimojimams).

Bet Lietuvoje, bent tuo tarpu, nesiskubinama naudotis lengvatomis dėl rusų kalbos mokymosi. Zimanas „Tiesoje" sako, kad „Niekam ir į galvą neateina atsisakyti mokymosi. Savanoriškai rusų kalbos mokosi tiek pat žmonių, kaip kad ir tuo laiku, kada šis mokymasis buvo privalomas". Zimanas čia įžiūri sėkmingą „didžiosios rusų tautos kultūros" plitimo reiškinį Lietuvoje. Iš dalies jis gal ir teisus. Bet žymia dalimi to uolumo rusų kalbai priežastis glūdi kaip tik tame bolševikams ramybės neduodančiame „buržuaziniame nacionalizme", tai yra, tautiniame sąmoningume, patariančiame griebtis visų priemonių, reikalingų bei tinkamų išsilaikyti tokiame lygyje, kuriame būtų įmanoma atsispirti prieš slopinimą.

REFORMINIAI KEBLUMAI LIETUVOS MOKYKLOSE

Šįmet visos Kauno miesto mokyklų devintosios klasės jau paverstos „gamybinėmis". Tai reiškia, kad devintosios klasės moksleiviai žymią savo mokymosi programos dalį vykdo dirbdami Kauno fabrikuose: Drobėje, Kauno audiniuose, Litekse, Šilko-pliušo kombinate (prieš keletą metų įsteigtas fabrikas Vilijampolėje), Koton kojinių fabrike ir kt.

Devintosios klasės atitinka anksčiau Lietuvoje buvusias penktąsias gimnazijos klases. Normalus mokinių amžius tose klasėse yra 15 metų. Vyresni tik tie, kurie yra kartą kitą pasėdėję žemesnėse klasėse po dvejis metus.

„Gamybinių klasių" tikslas yra išmokyti mokinius praktinio darbo, ne vien teorijos. Bet šiam iš esmės geram tikslui nėra tinkamų priemonių. Fabrikai nėra mokyklos. Jie, partijos ir vyriausybės įsakyti, įsileidžia moksleivių būrius ir prileidžia juos prie savo staklių, parodo, kaip dirbti, bet tai yra grynai „gizeliškas" siauros specialybės mokymas.

Pernai Kaune daugumas mokinių (kurių mokyklose jau buvo suorganizuotos „gamybinės klasės") ėjo tos gamybinio mokymosi programos atlikti į tekstilės fabrikus. Tokių buvo apie 200. Tik 53 mokiniai panoro eiti mokytis šaltkalvių-tekintojų darbo. Šįmet jau kilo klausimas: „argi mergaitės, kurios mokosi VI, XII vidurinėse mokyklose, turės pasirinkti tik audėjų specialybę?" Toks klausimas kyla todėl, kad tuo tarpu tik tekstilės fabrikai teįsileidžia mokines.

Mokymas fabrikinio darbo turi palinkimo virsti „kapitalistiniu vaikų darbo jėgos išnaudojimu". Švietimo ministerijos inspektorė S. Maceikienė patenkinta pažymi, kad Kauno IV vidurinės mokyklos mokiniai (pernai) labai rūpestingai dirbo prie staklių, ir kad „net devintųjų klasių mokiniai per pusmetį įsisavino kai kuriuos procesus". O VII vidurinės mokyklos mokinės per pusmetį Koton kojinių fabrike tiek išmoko susiūti kojinių siūles, kad jau pralenkė reguliarias darbininkes. Norma esanti susiūti 220 puskojinių siūles per dieną, o mokinės susiuvančios po 150-160 porų per dieną. Prisimintina, kad moksleivija už savo darbą gamybos įmonėse atlyginimo negauna, kadangi jie skaitomi ne dirbą, o tik besimoką.

Fabrikų vadovai ir meistrai moksleivius įsileidžia be entuziazmo. Jie jaučia, kad tie mokiniai jiems tik trukdo normalų darbą. Tokie meistrai, kurie noriai pamoko darbo, tuo tarpu išimtys. Pagaliau meistras, kuris ir norėtų pamokyti, ne kiekvienas turi atitinkamą sugebėjimą mokyti iš vaikų amžiaus težengiančius jaunuolius. Mokyklose tas pats trūkumas jaučiamas iš kitos pusės: mokytojai teoretikai patys nenusimano apie gamybą ir jos technologiją, su kuria mokiniams tenka susidurti, kai jie nueina į fabrikus. Taigi, „gamybinį apmokymą" jau įvedus, tebėra neišspręsti du pagrindiniai klausimai: vienas — kaip padaryti, kad mokiniai turėtų įvairesnį gamybos specialybių pasirinkimą, antras — ką daryti, kad būtų toje srityje nusimanančių mokytojų mokyklose ir įmonėse... Tų klausimų neišsprendus, „gamybinių klasių" įsteigimas dar neįvykdo siekiamos reformos iš esmės. Ir formaliai ta reforma „įvykdyta" dar tiktai Kaune, kur yra palyginti tiršta gamybos įmonių koncentracija. (LNA)

A. A.
DUCHESS OF ATHOLL

Spalio 21 dieną Edinburge mirė Athollio Kunigaikštienė, kuri buvo plačiai žinoma lietuvių ir kitų pavergtųjų tautų tarpe, nes ligi pat savo mirties visomis išgalėmis rėmė Rusijos pavergtųjų tautų reikalus ir jų kovą už laisvę.

Duchess of Atholl buvo didelio masto moteris, pasižymėjusi Britų viešajame gyvenime. Ji buvo ne tiktai politikė, bet ir rašytoja ir įžymi humanistė. Eilę metų ji buvo britų parlamento atstovė ir viena pirmųjų moterų, turėjusi ministerio portfelį Britų vyriausybėje. Septyni Anglijos ir Amerikos universitetai jai buvo suteikę garbės doktoratus.

Ji buvo tiesi ir drąsi moteris ir niekuomet nesutikdavo eiti į kompromisus su principais. Todėl ji visą laiką buvo opozicijoje visokiems totalitariniams režimams. Sulaukusi žilo amžiaus (ji mirė būdama 86 metų amžiaus), ji savo paskutiniąsias jėgas paskyrė Sovietų Rusijos pavergtųjų tautų reikalams. Ji buvo ilgamete pirmininkė Britų Lygos už Europos Laisvę. Ji taip pat daug yra pasidarbavusi, organizuodama paramą pabėgėliams iš komunistų vergijos.

Didžiosios Britanijos lietuviai prisimena ir visuomet prisimins ją ir jos darbus su dėkingumu ir pagarba.

BRISIAUS GALAS

Senas, paliegęs guli Brisius ant spalių krūvos prie jaujos ir sapnuoja riebias antis, kurias jis, šeimininko pašautas, suneša jam po kojų.

Ir, staiga pabudęs, jis iš tikrųjų pamato savo šeimininką su šautuvu per petį ir šaukiantį jį. Brisių. Brisius pamano, kad eisią medžioti, bet šeimininkas, pasivedęs į galūlaukę, Brisių nušauna. Ir tai dėkingumas Brisiui už tai, kaip jis atsidavęs jam tarnavo.

Jūs pasakysit: tai juokdarys! Juk Biliūno taip parašyta apie seno šuns galą. Tiesa, bet dabar jis itin būdingas. Tada, Biliūnui rašant, brisių buvo palyginti mažiau. Šią apysaką reikia prisiminti dabar, kai kiekvienoj apylinkėj ant spalių krūvų guli, kad ir ne visai susenę, bet jau savo šeimininkui rolę atlojęę brisiai.

Nepradėsiu nuo Bulganino, Putnos ar Merkulovo. Imkim lietuvišką kaimą. Mano atmintis siekia 1946 metus Betygaloje. Kaip uoliai nešiojo antis po šeimininko kojomis Vaitkus, eidamas valsčiaus vykdomo jo komiteto pirmininko pareigas! Kas neatidavė prievolės grūdais ar mokesčiais, kas nuslėpė karvę, kas nepranešė apie matytuosius „banditus"? Duokit juos šen Vaitkui! Tie atsidurs Vorkutoj ar Magadane. Prisimenu gerai keletą kartų girdėjęs Age laičių ir Pikčiūnų kaimuose mamas Vaitkumi gąsdinančias savo nepaklusnius vaikus. Pagaliau Vaitkus perdavė savo pareigas Brazauskui, o pats, kaip energingas kovotojas, nuėjo į „strebitelius", atseit, konkrečiau kovoti už komunizmą. O Brazauskas, pasitelkęs sau į pavaduotojus iš kažkur atsibasčiusį mekesių Jurkėną, įvykdė persilaužimą žemės ūkio srityje Betygalos valsčiuje. Tai yra, „įtikino" ūkininkus, kad bendras darbas daug našesnis. Jo barbariškumus minės betygališkiai dar ilgai. Kas mušė Pažečiuose Melešką, Petrauską, Mačiulį; Uogioniuose — Šukutį, Kringelį? Nagi Jurkėnas, Lesčiauskas, Vabalas, Cibulskis. Kas Šnipaičiuose pasibalnojęs arklį, o prie balno kilpos prisirišęs žmogų, vilko vilkte daugiau kilometro keliu? Nagi Apukas, tada dirbęs MTS politskyriaus redaktoriumi, o vėliau tapęs Juodaičių kolchozo pirmininku.

Mačiau pereitą pavasarį oda aptrauktus Vaitkaus kaulus. Dabar jis vežioja pašarus kiaulėms Kuolonių kolchoze, mindo basomis Kiršnonės molį tam, kad iš viso dar gyvas. Niekas jo nelaiko nei fiziškai, nei psichiškai sveiku, bet jei jis dar gyvas — tegu dirba. Buvau jį sutikęs pereitą pavasarį. Paliegusiu balsu prašė mane padėti paieškoti Krišnonės krante buožių užkastus turtus. Nors ir pakvaišo per kovą už bendrą turtą, bet sau asmeniško vis tiek norėtų.

Mačiau ir Jurkėną, ariantį Ilgižių kolchoze su pora leisgyvių arklių, visą tokį apšepusį ir tokį nepanašų į tą, kuris to paties kolchozo Sakaičių kaime šaukė ant žmogaus, neva nuslėpusio vėtyklę: „Šak-k-k-ale, atiduok fuk-fuk-fuktelį!"

Brazauskas pasitraukė nuo buvusių valdinių toliau. Jis dirba Veliuonos „Petro Cvirkos" kolchoze ir padeda kaimynams keikti visą tarybinę santvarką.

Apuką išmetė iš Juodaičių kolchozo pirmininko pareigų už nesugebėjimą jam vadovauti. Išėjo šunų lodyti su medaliu „za doblestnyj trud".

O po Tytuvėnus vaikšto nudriskęs Grinkiškio NKVD viršininkas Rapolas, kuris bar ir pats neatsimena, kiek žmonių savo ranka nušovęs. Arešto protokole juk nesunku įrašyti „mėgino bėgti". Šiuo metu šaudyti žmones reikalas atpuolė, ir Rapolas, rolę atlojęs, jau nebereikalingas. Rusai nebe reikalo propaguoja kelių specialybių turėjimo naudą. Norint būti ilgesnį laiką viršininku, reikia būti ir sadistu, ir propagandistu, ir pagaliau batlaižiu.

Dirbo sau Suvalkijoje mokytoju Dambrauskas. Mokytojas, sako, buvo ne iš gerųjų, todėl užsimanė išgarsėti. Puolė, kiek jėgos leido, socializmo priešus. Ir neliko nepastebėtas. Rajonas padarė savo švietimo vadovu. Pastebėjusi energingą vyrą, švietimo ministerija padarė savo kadrų viršininku, o neužilgo, ck pastebėtas, tapo švietimo ministro pirmuoju pavaduotoju. Bet tuo laiku atsirado mikliau kalbančių, o Dambrauską negi į Sniečkaus vietą kelsi, kai yra daug svarbesnis reikalas — žemės ūkis; ck pasiuntė dirbti į Ariogalą vykdomojo komiteto pirmininku, o iš čia po kiek laiko rajkomas, kaip sumanų vadovą, pasiuntė vadovauti atsiliekančiam kolchozui. Ir štai liaudies švietėjas persikvalifikavo. Dabar jis aiškina kolchozo karvėms ir kiaulėms Amerikos prisivijimo būtinumą. O kolchozininkai — žmonės pastabūs. Jie galvoja: ar nepasiųsti savo pirmininką į trijų mėnesių kursus dirbtinio gyvulių apsėklinimo punkto vedėjams paruošti. Žmogus juk gabus — susidoros.

Kaip smagiai mačiau obliuojantį lentas ir taisantį baldus ligoninėje milicijos galvą, o vėliau rajkomo sekretorių Janavičių Tytuvėnuose.

O Rimkaus gyvenimas susiklostė dar kitaip. Iš vaikystės pamaldus, nutarė išbandyti savo gabumus prekyboje. Įsitaisė dirbti Betygalos kooperatyvo krautuvėj pardavėju. Bet gabumų būta menkų, ir po trijų mėnesių „intensyvios" prekybos pasidarė 9 tūkstančiai rub. trūkumo. Kalėjimas! Bet čia pasitarnavo komsomolas. Rimkus stoja į komjaunimą, o teismas, į tai atsižvelgdamas, įprastinę bausmę pakeičia nuosprendžiu: „Suteikti Rimkui gerai apmokamą darbą, iš algos atskaitant 25 proc. padengti padarytai skolai". Rodydamas dėkingumą, Rimkus užsikabina ant peties rusišką „berdanką" ir pluša po kaimus akių nesudėdamas: vykdo komunistų partijos programą kaime. Teko matyti jį šį pavasarį. Užsitarnauta jo daug. Po kelių metų nevykusio pirmininkavimo kolchoze, jis baigė atiduoti „skolą", gavo atvirą, greit progresuojančią džiovą ir sezoninio darbo laukuose darbininko pareigas bei dorų žmonių neapykantą.

Pasitaikė ir kontrastingų istorijų. Virš ninkavo Babtuose: Greičius — apylinkės pirmininkas, o Gaižauskas — vyr. zootechnikas. Jau 1948 metais su Greičiaus „rekomendacija" išvyko „aklimatizuotis" Gaižuvėlės kaimo gyventojai: Ivanauskas, Urniežius, Leonavičius. Sekančiais metais — Brazaitis, Misevičius, Lideika. Pasak Greičių, tai sudarė 12 šeimų per tris metus. Pagaliau, kai jau Greičius neturėjo ant ko pasirašyti, jį atleido, o jo vietoj paskyrė pažeminę Gaižauską. Ir tais pat 1951-siais Greičius, papuoštas Gaižausko parašu, „išvyko" į Tomsko sritį, klausinėdamas išvežančių enkavedistų, už ką išvežamas; juk jis pats dvylika išveždino. Gavo tokį atsakymą: **„Mat, dabar reikia brigadieriaus".** Tai paaiškino Babtų NKVD viršininkas Kalesnikovas. Patį Gaižauską irgi telaikė tol, kol šis turėjo ant ko pasirašinėti. Dabar jis „švaros agentas" „Stalino keliu" kolchozo kiaulidėse.

Čia tik dviejų valsčių brisiai ir tie ne visi, bet jiems taip būdinga Biliūno apysaka. Tiesa, baigdamas Biliūnas rašo, kad Brisių nušovęs šeimininkas bėgo, o Brisius, visa kita supratęs, nesuprato tik to, kodėl jis bėgo. Juk jis jam norėjo palaižyti paskutinį kartą kojas. Dabartinius brisius šeimininkai šaudo ir čia pat pakiša laižyti savo letenas. Čia psichologiniai sukrėtimai nereikalingi; viskas eina nuosekliai.

Kazys Jurgaitis (ELI)

Septynios DIENOS

RUSŲ SPECIALISTAI Į KUBĄ

Amerikai sustabdžius savo importą į Kubą, jos valstybinio banko valdytojas išvažiavo į Maskvą ieškoti pagalbos.

Be kito ko, į Kubą atvažiuos 200 rusų specialistų. Paskolų ir prekių ieškoma Kanadoje ir komunistiniuose kraštuose.

SALVADORE PERVERSMAS

Salvadoro respublikoje (vidurinė Amerika) 6 asmenų grupė įvykdė perversmą. Grupei vadovauja plk. Castillo.

Kraštą valdęs prezidentas Lemus buvo griežtas antikomunistas, bet jis buvo kaltinamas per daug atkakliai naudojęsis policinėmis priemonėmis.

(Kraštas turi 2½ mil. gyventojų ir verčiasi kavos auginimu. Tai kalnų kraštas).

PANAŠUS ATSITIKIMAS

Amerikos saugumas areštavo rusą Melech, pakatintą šnipinėjimu. Jis buvo rusų kalbos skyriaus vedėjas J. Tautose konferencijos metui ir stengėsi gauti Chicagos srities karinių įrengimų fotografijas, kurios, kaip jis sakęsis, būsiančios reikalingos bombardavimo atvejui. Su juo areštuotas ir vokietis Hirsch, taip pat pakaltintas šnipinėjimu.

Nors rusai pyksta ir šį areštą vadina „nešvaria provokacija", jų atstovui neleidžiama pasimatyti su imtiniu, nes rusai neleido amerikiečiams pasimatyti su numuštojo lėktuvo RB47 gyvais likusiais įgulos nariais.

NOBELIO PREMIJA ST. JOHN PERSE

Nobelio literatūros premija šiais metais paskirta prancūzų poetui St. John Perse, mažai težinomam už Prancūzijos sienų. Jis yra diplomatas.

Tai dešimtasis prancūzas, gaunąs Nobelio literatūros premiją.

BANANAIS PER GALVĄ

Prancūzų spauda su pasipiktinimu rašo apie policijos elgesį su demonstrantais, kurie ėjo gatve reikalaudami taikos Alžyre. 4 buvę ministeriai (2 iš jų buvę vidaus reikalų ministeriai) ir 2 buvę parlamento nariai gavo bananais per galvas. Sužeista 17 žurnalistų.

KARAS GALIMAS

Chruščiovas pasakė kalbą, kurioje, be kita ko, pareiškė, kad kol komunizmas dar nėra įsigalėjęs visame pasaulyje, karas yra galimas.

Kiniečiai iki šiol pykdavo ant jo, kad jis tvirtindavo, jog yra įmanomas taikus dviejų sistemų sugyvenimas. Dėl to jie šią jo kalbą išsispausdino.

ATMETĖ REZOLIUCIJĄ

Sovietų delegacija J. Tautose atmetė Britanijos, Amerikos ir Italijos pasiūlytąją rezoliuciją nusiginklavimo klausimu. Zorinas pareiškė, kad reikia kontroliuoti nusiginklavimą, o ne turimuosius ginklus.

Jis pagrasino, kad Rusija pasitrauksianti iš pasitarimų, jei nebus taip daroma, kaip jos siūloma.

Svečiuose pas Skotijos lietuvius

Daugeliui mūsų, gyvenančių Anglijoje, Skotija yra tolimas ir mažai pažįstamas kraštas. Tokie pat mažai pažįstami yra Skotijos lietuviai, kurių daugumas atvyko prieš Pirmąjį Pasaulinį Karą ir kurių tarpe tik vienas kitas Dievo Paukštelis teįsimaišė. O vis dėlto Skotijoje esama net keleto tūkstančių mūsų tautiečių, kurių dalis iki šiai dienai išliko lietuviškesni net už kai kuriuos naujai atvykusius. Jie iki šiai dienai tebeleidžia nors ir kuklų savaitraštį, tebeturi chorus ir organizacijas. O išimtinais atsitikimais (švenčių ar jubiliejų progomis) susirenka net keletas šimtų tautiečių į vieną krūvą.

Įvažiuojant į Skotiją, prie kelio pasitinka lenta su užrašu: „Welcome to Scotland". Pasijuntame tarsi į naują kraštą atvykę. Štai ir puikusis Edinburgh, Skotijos sostinė, dėl savo gražumo „Šiaurės Atėnais" praminta. Apžiūrime miestą, pasidairome šauniausioje Princes gatvėje, pasigrožime didingais paminklais ir garsia viduramžių pilimi ir leidžiamės toliau.

Nakvynei sustojame angliakasių miestelyje Armdale, kuriame gyvena nuširdus žemaitis ir didelis juokdarys P. Milašius. Jo šeimininkė Mrs. Davidson tipinga skotė, niekada savo krašto sienos neperžengusi ir Anglijoje nebuvusi. Klausomės jos kalbos išsižioję, bet labai maža tesuprantame. Tad be reikalo kažin kas bandė įrodyti, kad skotai kalba ta pačia kalba, kaip ir žemaičiai.

Restoranuose Skotijos moterys prie baro kartu su vyrais nesimaišo. Pasirenkame atskirą kambariuką, kuriame sėdi tik viena skotų pora. Pradedame ginčytis, kaip ištarti Belshill miestelio vardą. Ten gyvena nemaža lietuvių, ir ten leidžiamas „Išeivių Draugas". Netikėtai į mus atsigręžia čia sėdėjusi moteris ir gražiai lietuviškai paaiškina, kaip tas vardas tariamas. Labai nustebome, nes buvome girdėję, kad šitoje vietovėje lietuvaičių nesama... (Gaila, sąlygos taip susidėjo, kad Belshill lietuvių su jų dvasios vadu kun. Gutausku šį kartą aplankyti nebegalėjome).

Pagaliau Glasgove. Jam skiriame daugiausia laiko, nes tai ne tik didžiausias Skotijos miestas, bet ir lietuvių centras. Apžiūrime ne tik patį miestą, bet ir apylinkes. Ypač susižavėjome Lomondo ežeru (Loch Lomond), kurio kalnuoti ir vingiais išsirai žę krantai labai primena Šveicariją.

Glasgovo lietuvių susibūrimo centras yra svetainė ir p.p. Gužauskų namai. Tad greitai ir mes atsiduriame juose. Ponia Gužauskienė praneša, kad turėsime progos ir daugiau lietuvių pamatyti. Ir štai, vos spėjus pirmąją lietuvišką plokštelę išklausyti, susirenka tikrai gausus būrys tautiečių. Vos telpame už gražiai paruoštų stalų. Šeimininkai lietuvišku papročiu žiūri, kad svečiams nieko netrūktų. Jiems talkina šeimininkės mamytė p. Vaičiulienė, kuri gyvena tame pačiame name (jos vyras a.a. J. Vaičiulis buvo vienas senųjų ateivių veikėjų, ilgus metus giedojęs lietuvių chore ir buvęs jo pirmininku iki pat savo mirties praėjusiais metais).

Pasirodė, kad daugelis svečių besą lietuvių choro dalyviai. Ilgametei ir nuoširdžiai Glasgovo lietuvių veikėjai ir choro dirigentei p-lei Sarafinaitei vadovaujant, prasidėjo tikras lietuviškas linksmavakaris. Senos lietuviškos liaudies dainos, kad ir į tolimą kraštą atgabentos, kad ir su skotišku akcentu ištartos, nepaprastai pagauna širdį ir nukelia į gimtuosius namus. Lietuvoje pasijunta ir tie, kurie jos niekada nėra matę. Bet už vis labiau brangintina tai, kad iš visų dalyvių tik du dainininkai, p.p. Mikalauskas ir Stankus, tėra naujieji ateiviai. Jų žmonos, abi čia gimusios, nuolatinės choro dalyvės. Tokia pat čiagimė gražiabalsė p-lė Balsytė. Neatsilieka savo sąmojum ir daina ir senutė Leskauskienė. Arba vėl p. Vasiliauskas, vaikystėj tik skotų mokyklą lankęs ir tik su lietuviais bendraudamas tėvų kalbos teišmokęs. Jis pasakoja, kad visos lietuviškos dainos jam gerai išeina, tik tas „Op, op, Nemunėli" visada susimaišo. Kai prieina prie žodžių „pliuškindamas plaukia", jis užsikerta ir visada dainuoja „pliušinkdamas plaukia"...

O pati dainų organizatorė p-lė Sarafinaitė taip pat Glasgowe gimusi lietuvaitė. Jo kalba be jokio akcento. Nežiūrint atsakingų pareigų darbe, ji visada suranda laiko lietuviškai dainai ir giesmei. Jos gražioje priemiesčio viloje, kurią mes taip pat turėjome malonumo aplankyti, dažnai renkasi lietuviai ne tik choro, bet ir šiaip visokiais reikalais. Žodžiu, ji yra Glasgovo lietuvių dainos, o kartu ir tautiškos dvasios bei tėvų kalbos ilgametė puoselėtoja, vadovaujanti lietuvių chorui jau nuo 1935 metų.

Turi Glasgovo lietuviai ir savo rūpesčių. Bene pats svarbiausias yra tai, kad žymi lietuvių dalis jau yra atkritusi nuo savo tautos kamieno ir nuėjusi svetimiems dievams tarnauti. Apgailestauja glasgoviečiai taip pat, kad per ilgą metų eilę nepajėgė įsigyti nuosavų namų, centro, kuriame galėtų koncentruoti visą savo lietuvišką veiklą. O būtų galėję ne tik namus, bet ir bažnyčią lietuvišką įsitaisyti.

Atsisveikinome Glasgovą išsiveždami geriausius įspūdžius. Pasiekę garsiąją Gretna Green vietovę (čia iš Anglijos bėga susituokti jaunuoliai, kuriems tėvai neduoda leidimo), pamatėme, kad Skotija jau lieka užpakalyje. Mūsų kelionė eina į galą. Dar vienas kitas sustojimas, dar vienas kitas aplankytas kaimynas, ir atostogų savaitė bus negrįžtamai pasibaigusi. **L.**

LIETUVIŲ DIENOS, iliustruotas lietuvių kultūros ir visuomenės gyvenimo mėnesinis žurnalas, 1960 m. spalio mėn., Nr. 8.

Atskiro nr. kaina 60 centų, prenumerata metams — 6 dol.

Šiame nr. dėmesio vertas S. Lušio rašinys, kuriam jis plačiai nagrinėja, ar mums reikia naujos organizacijos šalia (ar vietoje) Vliko. Toliau randam reportažus, skirtus Lietuvių Socialdemokratams, Ateitininkams ir Lietuvių Krikščionių Demokratų Studijų klubams. Gausiai iliustruotu reportažu apžvelgiamas Miuchene vasarą įvykęs Eucharistinis kongresas. Iš Kanados Lietuvių VII-sios Dienos plačiau paminima dailės paroda, iš kurios parodomi V. Kasiulio, skulpt. Dagio ir G.K. Račkaus dailės darbai. Literatūrinėje dalyje randame puslapį poezijos iš B. Brazdžionio rinkinio „Vidudienio sodai", už kurį paskirta 1959 m. „Aidų" literatūros premija, ir Fabijono Neveravičiaus 60 metų amžiaus paminėjimą. Gausūs, kaip visuomet, lietuvių gyvenimo apžvalgos ir kiti skyriai. Anglų k. dalyje pažymėtina labai turininga ir ginanti Lietuvos laisvės reikalą sen. T.J. Dodd kalba, pasakyta jam įteikiant Vyčių medalį už Lietuvos laisvinimo kovos rėmimą.

LD viršelį puošia kandidato į prezidentus Niksono nuotrauka su dviem lietuvaitėm — Abraitiene ir Bartkiene.

T. Narbutas

Teodoras Narbutas gimė 1784 m. lapkričio 8 d. Šavruose, Lydos apskrity. Mirė 1864 m. lapkričio 26 d. Vilniuje, mūsų žiloje sostinėje. Tai vienas, gal būt, produktingiausių lituanistikos darbuotojų.

Lenkai jo nemėgo, kad jis aukštino lietuvius. Jo veikalą „Dzieje Starožytne Narodu Litewskiego" sudaro devyni tomai iš viso 5134 puslapiai, taigi jau nuodugniai perskaityti tokį milžinišką veikalą reikia truputį laiko. Be to, vargu dabar rastumėm bent biblioteką, kur galėtumėm gauti tą veikalą perskaityti. Tačiau, šiaip ar taip, tasai veikalas yra neįkainojamos vertės, parašytas lenkiškai, tačiau lietuviškos minties ir idėjų.

Pradėtas spausdinti 1835 m. ir baigtas 1841 m. Tai priešaušrio gadynė, kada jau buvo pradėjusi busti lietuviškoji sąmonė. Narbutas, jausdamasis lietuviu, bandė kur ti ar, teisingiau tariant, atkurti lietuvio senovę ir pristatyti tą lietuvį daugeliui tokių, kurie jau buvo primiršę savo kilnią kilmę. Tuo metu lenkų kalba rašytas veikalas galėjo būti daug kam prieinamas Didž. Lietuvos kunigaikštystėj. Tada lenkai buvo įpratę žiūrėti į lietuvius tartum mažesnės kultūros žmones.

Kaip Narbutas nurodo, jis naudojosi Ksavero Bohušo moksliniais darbais apie lietuvių kalbą. Viena reikia paminėti, kad jis pristatė savo veikale lietuvių kalbą klasikiniame apsiauste su visu žydėjimu, kas anais laikais buvo retenybė.

M. Balčūnas

Šeši lietuviai pasaulinės literatūros veikale

(ELI) Neseniai knygų rinkoje pasirodė stambus enciklopedinio pobūdžio veikalas vokiečių kalba — „XX-jo amžiaus pasaulinės literatūros leksikono" pirmoji dalis, apimanti raides A-J. Šiame veikale pagrindinis dėmesys skiriamas žymesniesiems dabarties literatūros kūrėjams-lyrikams, dramaturgams ir beletristams, gyvenantiems ar mirusiems po 1900-jų metų. Taikantis prie vokiškai skaitančiosios visuomenės dėmesio, patelkiamos išsamesnės biografijos Europos ir Amerikos rašytojų, su kitais tik trumpai supažindinant. Šalia to plačiai apžvelgiamos tautinės literatūros, literatūrinai žanrai, srovės ir modernioji problematika.

Leksikoną išleido žinoma Herderio leidykla Freiburge, o jį parengė tos pačios leidyklos leksikonografinis institutas drauge su Vienos tyrimų institutu Europos dabarčiai pažinti. Veikalas paruoštas moksliniais pagrindais, kritiškai, su svarbesnės literatūros nurodymais, drauge prieinamas ne tik šios srities specialistams, bet kiekvienam, kas domisi nūdieniu lyrikos, dramos ar epo pasauliu ir nori pažinti jo dabartinį veidą. Iš viso veikale bus apie 1900 straipsnių, kuriuos ruošiant talkino 350 mokslinių bendradarbių iš įvairių pasaulio kraštų. Antrosios dalies gale bus pateikta išsami vardų rodyklė, kuri palengvins surasti atskiruose straipsniuose aptartuosius autorius. Nėra abejonės, jog tiek savo pobūdžiu, tiek apimtim šis veikalas yra rimtas ir sveikintinas mėginimas duoti naujausios pasaulio literatūros vaizdą.

Pasirodžiusioje pirmoje dalyje lietuviškajai literatūrai atstovauja šešios biografijos: J. Aistis (29 eil.), J. Baltrušaitis (12), K. Bradūnas (20), B. Brazdžionis (22), St. Būdavas (17) ir J. Jankus (16). Išskyrus Baltrušaitį, lietuvių rašytojus pristatė Dr. A. Maceina, buvęs Freiburgo, o dabar Miunsterio univ. profesorius.

Estų literatūros apžvalgą pateikė tautotyrininkas Dr. O. Loorits, o latvių literatūros klausimais bendradarbiauja rašytoja Dr. Z. Maurina.

Lexikon der Weltliteratur im 20 Jahrhundert. I. Bd. A-J. Freiburg i. Br. 1960

Lietuvoje 10.000 išradėjų ir racionalizatorių

(E) Vilniaus radijo pranešimu, pereitais metais Lietuvoje buvę pateikti 10.000 išradimų ir racionalizavimo pasiūlymų.

LAPKRIČIO GAIDOS

Vienoje puošniausių Londono gatvių rašantįjį pareiga suvedė su vienu vietiniu, anglams neįprastu šnekiu, kalbų žinovu. Jis domėjosi Lietuva ir lietuviais. Sustota ir prie Londono angliškojo gyvenimo, kuris ateivį domino. Šnekusis bendrakalbis, tarp kitko, mielai pabrėžė apie žymiai pakilusį vietinių medžiaginį gerbūvį. Prie to nelauktai pridūrė: „Bet... žmonės nėra laimingi". Jo veido išraiška, rodės, tą pat be žodžių bylojo ir apie jį patį.

Ateivis paprastai daugiau stebi vietinius, jų poelgį, lygina su kituose kraštuose pažintais žmonėmis. Kad ir paviršutiniškai stebinčiam žmonių sriautą, atrodė, jog anas anglas vargu ar bus klydęs. Ir rinktiniausių madų gatvėje, pro tirštesnius, negu kitur, rūkalų dūmus bei ryškesnius dažus, pro ištuštintų stiklų stiklelių gausą ir kitokių malonumų išblėsusius pelenus gali regėti žvilgsnius daugumoje neramius, pakartusius. Stebint dingojas anie didžiojo palaidūno, paskui garsiojo šventojo Augustino nerimastis: „Sutvėrei mus, Viešpatie, dėl savęs, ir nenurims mūsų širdis, kol neatilsės tavyje". Ir jo sielos gelmės neužpildė nei turtai, nei garbė, nei malonumų perteklius. Jam, kaip ir uoliausiam krikščionių persekiotojui Sauliui, o vėliau tautų apaštalui Pauliui tarsiečiui sunku buvo „spardytis prieš akstiną" (Apaštalų Darbai, IX, 5), sunku buvo prasilenkinėti su Apvaizdos valia.

Jeigu prie svaiginančios taurės nesirastų ašarų bei skausmo taurės, jeigu po šventadienio džiugesio nesektų kieta kasdienybė, jeigu puošniausioje didmiesčio gatvėje nereikėtų varstyti durų pas ligų specialistus, ir šalia žydinčių sodų, parkų nesimatytų kapinių paminklų, jei pagaliau nesijaustų tas neužgniaužiamas vidinis akstinas, prieš kurį ir Sauliui ir Augustinui buvo sunku spirtis, tuomet ir žvilgsniai ir veidai atspindėtų gal būt daugiau ramybės ir giedros.

Kai priartėja marinantis lapkritis sū Vėlinių gaida, daugeliui ji skamba vien gedulingai. Tačiau tik tiems, kurie tegirdi ir temato vienpusiškai. Tiesa, pirmajame Vėlinių nokturne girdime Jobo dejonę: „Pasigailėk manęs, Viešpatie, nes mano dienos yra niekai (VII, 16). Žmogus, iš moteriškės gimęs, gyvena trumpai ir yra kupinas daugybės nelaimių. Jis išsiskleidžia kaip žiedas ir vėl sutrinamas, bėga tarsi šešėlis ir niekuomet tame pačiame stovyje nepasilieka... Trumpos žmogaus dienos, jo mėnesių skaičius yra pas tave: tu paskyrei jam ribas, kurių negalima peržengti" (XIV 1-2, 5).

Tačiau tas pats nokturnas jau baigiamas viltingai: „Žinau, kad mano Atpirkėjas yra gyvas ir paskučiausioje dienoje prisikelsiu iš žemės, ir vėl būsiu apvilktas savo oda, ir savo kūne matysiu savo Dievą. Aš pats jį matysiu, ir mano akys, o ne kitas: toji mano viltis yra paslėpta mano prieglobstyje" (Jobas, XIX, 25-27). Dar stipriau ir aiškiau trečiajame nokturne prabyla šv. Paulius: „Kristus gi iš mirties prisikėlė, kaip užmigusiųjų pirmasis: kadangi per žmogų atėjo mirtis ir per žmogų mirusiųjų prisikėlimas. Ir kaip Adome visi miršta, taip Kristuje bus visi ir atgaivinti" (I Korintiečiams, XV, 20-22).

Juodosios spalvos apeigose, ypač lapkrityje, kuomet gyviau minime mirusiuosius, daugiau susimąstome ir ties savo paskirtimi. Mišiose, apeigose už mirusius pinasi gedulas ir viltis, mirtis ir prisikėlimas. Vilties ir priskėlimo gaidos skamba tvirčiau.

Ašaros, kančia, nerimastis, tie ištikimieji mūsų dienų palydovai, noroms nenoroms primena, jog pilnai atilsėsime ir nurimsime tik Tvėrėjo prieglobstyje. Liga yra kapinių žvalgas. Jis ragina, idant, kol galime, anot tautos himno autoriaus, sėtume pasėlio grūdą ir dirvos neapleistume. Pareiginga kasdienybė, atvanga bei malonumai, bet tik Dievo valios rėmuose, ramina širdį, giedrina žvilgsnį dabarčiai ir stiprina viltį artimesnei bei nesibaigiančiai laimės ateičiai. **S. Matulis, MIC**

PAMALDOS

BRADFORD — lapkričio 6 d., 12.30 val.

KAUNE ATIDARĖ ARCHITEKTŪROS INSTITUTO NAMUS

Spalio 11 dieną Kaune, Tunelio gatvėje, buvo atidaryti nauji namai, skirti mokslų akademijos statybos ir architektūros instituti. Ligi šiol tas institutas buvo prisiglaudęs buvusiuose „Pažangos" namuose. Institutas yra skirtas tyrimo ir studijų, ne mokymo reikalams. Sabaliauskas yra jo direktorius ir Blaževičius mokslinis sekretorius. (LNA)

ROMUALDAS LANKAUSKAS

TRAUKINYS EINA TOLIAU

NOVELĖ

Ji stovėjo perone, laukdama traukinio. Lijo smarkus lietus, ir šlapiame perono asfalte lyg juodame veidrodyje atsispindėjo stoties šviesos. Greta šaltai blizgėjo susiraizgiusių bėgių eilės, o kiek toliau matėsi manevruojantys garvežiai ir dideli baltų dūmų kamuoliai tamsiame dangaus fone. Kartais pasigirsdavo šaižus, ausį rėžiantis švilpesys, garsiai sušniokšdavo lokomotyvas, ir garų debesy imdavo suktis raudoni sunkūs ratai. Moteris krūptelėdavo ir susigūždavo.

Ji žvilgtelėjo į elektrinį laikrodį. Po minutės turėjo ateiti traukinys. Jos ranka nejučiom pakilo prie veido; ji pasitaisė plaukus ir skrybėlaitę. Kai laikrodžio rodyklė šoktelėjo per vieną padalinimą, tamsumoje blykstelėjo prožektorius, sudundėjo bėgiai, ir, mirgėdamas apšviestais vagonų langais, traukinys įsiveržė į stotį.

Iš vagonų pasipylė žmonės, ir ji pagaliau pamatė, ko laukė: jis stovėjo šalia vagono ir, laikydamas rankoje lagaminą, dairėsi į šalis.

Moteris pribėgo prie jo ir suriko:

— Vytai... Dieve mano!..

Jis numetė ant žemės lagaminą, apkabino ją ir pabučiavo. Jis ilgai nenorėjo paleisti jos iš savo glėbio, bet ji švelniai išsivadavo sumurmėjusi:

— Vytai, aplinkui žmonės...

— Regina, — tarė jis. — Mano Regina. — Jo balsas virpėjo iš susijaudinimo. — Kaip aš tavęs pasiilgau.

— Eime iš čia, — tarė ji. — Smarkiai lyja.

Jis paėmė lagaminą, ir jiedu įėjo į stotį.

— Užsuksime į restoraną. Palauksime, kol nustos lietus.

— Tu turi pinigų? — nustebo ji.

— Taip. Tenai mums neblogai mokėjo.

— Aš maniau, kad tu grįši be kapeikos kišenėje, o tu, pasirodo, turtingas.

— Nesijuok iš manęs, — tarė jis, ir jo veidas truputį paniuro.

Ji pažvelgė į jį ir pagalvojo: „Dieve, koks jis susenęs!"

Jie paliko rūbinėje savo paltus, lagaminą ir įžengė į restoraną. Čia buvo šviesu, šilta; garsiai grojo muzika. Jie išsirinko staliuką prie lango. Priėjo kelneris. Vytas paėmė meniu.

— Ką valgysi? — pasiteiravo jis Reginos.

— Aš soti, — tarė ji. — Nebent truputį vyno ir pyragaitį.

Kelneris, priėmęs užsakymą, nuėjo.

Ir staiga jie pajuto, kad neturi apie ką kalbėti. Jis žiūrėjo į ją galvodamas: „Ji smarkiai pasikeitė; jos veido spalva balzgana, raukšlelės apei lūpas; ji pariebėjo ir jau ne tokia žavi". Ji galvojo: „Jis visai nebegražus. Dieve, juk jam trūksta priekinių dantų! Kur dingo jo nuostabiai gražūs, balti dantys?"

— Kas atsitiko tavo dantims? — paklausė ji garsiai.

— Man juos išmušė per muštynes vienas kišenvagis, — nusišypsojo jis. — Ten netrūko mušeikų. Susikibome dėl menkniekio, o jis man rėžė plytgaliu, ir dantys išbyrėjo.

— Ak! — atsiduso Regina. — Kaip gaila! Tavo dantys buvo tokie gražūs. Ką veikei tenai?

— Dirbau anglies šachtose. Darbas sunkus, bet mokėjo neblogai. Susitaupiau šiek tiek. Na, o kas naujo tavo gyvenime? Paskutiniu metu tu man visai neberašei laiškų. — Jo balse skambėjo priekaištas.

— Nieko naujo... — ji nukreipė į šalį akis; jos išblyškę skruostai truputį paraudo.

— Nejaugi nieko? — Jis įdėmiai pažvelgė į jos veidą. — O juk nemaža laiko praėjo.

Jie tylėjo. Kelneris atnešė vyną, pyragaitį ir keptos mėsos. Vyras ėmė valgyti— greitai, su apetitu, kaip valgo išalkęs žmogus. Ji susidomėjusi žiūrėjo į jo burną, kurioje trūko keleto priekinių dantų.

— Tavo dantys buvo tokie gražūs, — pakartojo ji.

— Ak, užtenka tau kalbėti apie tuos dantis! — susierzino jis. Po valandėlės jis nurimo ir tarė: — Atleisk. Aš pasidariau grubus. Geriau išgerkime vyno už tai, kad mums daugiau netektų išsiskirti.

Jie susidaužė taurėmis.

Ji prilietė taurę prie lūpų ir nurijo vieną gurkšnį; jos veidas buvo labai išblyškęs.

— Tau nepatinka vynas?

— Patinka, labai skanus.

Jis užsidegė cigaretę, giliai užsitraukė dūmą ir staiga paklausė:

— Sakyk, Regina, tu tebemyli mane?

Ji neramiai žvilgtelėjo į jį.

— Žinoma... Kodėl tu klausi?

— Man pasirodė, kad tu nuobodžiauji.

— Ką tu! Aš visą laiką galvojau apie tave.

— Kada gavai mano telegramą?

— Vakar.

— Tu nudžiugai?

— Nepaprastai... — jos žodžiai nuskambėjo neįtikinamai, bet jis neatkreipė į tai dėmesio.

— Aš pradedu gyvenimą iš naujo, —kalbėjo jis. — Aš dirbsiu daug, sąžiningai ir tokios kvailystės, kokią padariau prieš keletą metų, jau niekad daugiau nebepadarysiu, nors tau ir labai reikėtų užsieninių kailinių. Tu privalai suprasti mane, Regina. Man brangiai kainavo tavo užgaidos... — Jis patylėjo ir susijaudinęs pridūrė: — Aš manau, kad netrukus, kai tiktai vėl gausiu darbą ir butą, mes galėsime susituokti.

Ji nieko nepasakė; jos akys žiūrėjo kažkur pro jo petį.

— Paskui mes nuvažiuosime į Palangą ir tenai praleisime keletą savaičių. Pajūry vasarą visada puiku.

— Žinoma, — tarė ji.

Jis nutilo ir įsmeigė žvilgsnį į Reginos akis; jį nustebino keista jų išraiška.

— Tu klausai manęs, Regina?

— Aš viską girdėjau, — tarė ji.

— O dabar pakalbėkim apie kitką. Sakyk, ar aš galėsiu pernakvoti pas tave? Tik vieną naktį. Rytoj aš susirasiu draugą.

Jam pasirodė, kad ji kažko išsigando.

— Vytai, tau teks kitur pasiieškoti nakvynės, — po ilgos pauzės tarė ji.

— Kitur? Nejaugi man neatsiras vietos tavo kambary? Jis toks didelis!

— Aš tenai nebegyvenu.

— A, tu persikėlei į naują vietą. Gavai komunalinį butą?

Jos veidą iškreipė keista grimasa.

— Aš ištekėjau, Vytai...

„Man, tur būt, pasigirdo", — pagalvojo Vytas. Bet tą pačią akimirką jis nusistebėjo, kaip anksčiau šito nesuprato. Cigaretė degė tarp jo pirštų, nors jis nejuto skausmo. Jo širdis nenorėjo tikėti jos žodžiais. Deja, tai buvo tiesa, pati paprasčiausia, ne paneigiama tiesa.

Už lango gūdžiai ūkavo garvežiai; sudrebindamas žemę, pralėkė kažkoks traukinys.

— Vytai, aš tau viską paaiškinsiu, — bandė nusišypsoti ji.

— Tylėk! — taip garsiai suriko jis, kad už gretimų staliukų sėdėję žmonės atsigręžo ir su nuostaba pažvelgė į jį.

Jis pašaukė kelnerį. Kelneris stebėjosi, kad januolis niekaip nesugeba suskaičiuoti keliasdešimt rublių.

Ji vėl norėjo kažką sakyti.

— Tylėk! Dėl Dievo meilės tylėk! —tarė jis, dar nespėjus jai nė išsižioti, ir pakilo iš užstalės.

Jo veidas buvo pilkas.

Rūbinėje jie apsivilko ir tylėdami išėjo į laukiamąją salę. Didelis žmonių būrys judėjo link durų; anapus perono jau stovėjo kelionėn pasiruošęs traukinys.

— Vytai, rytoj mano vyras išvažiuoja į komandiruotę...

— Palik mane ramybėje, — tarė jis.

Priėjęs prie kasos langelio, jis nusipirko bilietą.

Ji įsitvėrė jam į ranką.

— Vytai, ką tu sugalvojai?!

— Aš važiuoju toliau, — tarė jis, atstumdamas ją nuo savęs. — Man nėra čia ką veikti. Viso gero, Regina. Tikiuosi, kad mes daugiau nesusitiksime.

Vytas paliko vidury salės apstulbusią Reginą, žengė prie išėjimo ir greitai dingo tarpdury. Lauke garsiai nuaidėjo budėtojo švilpukas, sukaukė garvežys, žvangtelėjo buferiai.

Kai ji išėjo į peroną, traukinys jau buvo tolokai, ir tiktai tamsumoje, už semaforo, matėsi tolstantis raudonas taškelis; tai buvo signalinis žibintas ant paskutinio vagono. Lietus nustojo. Nuo perono stogo lašnojo vanduo.

(Iš „Pergalės")

X-SIS PERSEKIOJAMOSIOS BAŽNYČIOS KONGRESAS KOENIGSTEINE 1960 M. SPALIO 4 - 6 D. D.

KOMUNIZMO PAVERGTASIS ŽMOGUS

Kun. Bronius Liubinas — (ELI)

Kongresą atidarė latvis vyskupas Sloskans, primindamas, kad tai yra naujas paraginimas neužmiršti persekiojamosios Bažnyčios. Po jo kalbėjo tikrasis kongreso šeimininkas prel. A. Kindermann. Sveikindamas vyskupą Sloskans jis priminė, kad Jo Ekscelencija yra pats asmeniškai išgyvenęs komunistinio persekiojimo žiaurumus ir yra tapęs gyvu persekiojamosios Bažnyčios simboliu. Apibūdindamas šiemetinį kongresą, kalbėtojas pareiškė, kad jį būtų galima pavadinti jubiliejiniu, tačiau tokio pabūdžio jubiliejai nėra švenčiami. Tikslingiau yra jį vertinti, kaip persekiojimų didumo ir ilgumo liudytoją. Rengiant šį dešimtąjį kongresą, buvo apsispręsta apsiriboti mažesniu dalyvių skaičiumi. Dalyvauja apie 300 asmenų nuo 25 tautybių. Visiems kongreso dalyviams kartu su kongreso programa yra įteikta lietuvaičių Sibire sukurtoji maldų knygelė, išversta vokiečių kalbon. Tos maldos, prel. A. Kindermann žodžiais tariant, turėtų tapti visos laisvojo pasaulio bendru dvasiniu lobiu. Pasidžiaugęs, kad kongrese dalyvauja ne tik komunistų pavergtųjų kraštų, bet ir laisvojo pasaulio tautų atstovai, ir kad tuo yra ryškiai pademonstruojamas laisvojo pasaulio solidarumas pavergtiesiems kovoje prieš bendrą žmonijos priešą, prel. A. Kindermann pacitavo kardinolo Stepinač žodžius apie Bažnyčios ir komunizmo santykį: Tarp Bažnyčios ir komunizmo nėra jokio „modus vivendi — galimybės sugyventi", bet tik „modus moriendi — galimybė mirti".

Baigdamas savo atidaromąjį žodį, kalbėtojas paskelbė bendrąją kongreso temą: „Žmogus komunizmo grėsmės akivaizdoje", kuri bus nagrinėjama trimis aspektais: a) Komunizmo pavergtasis žmogus, b) Vakarietis žmogus komunizmo akivaizdoje ir c) Krikščionis žmogus, siekiąs geresnio pasaulio.

„Ar egzistuoja sovietinis žmogus"? — taip įvardino savo paskaitą Dr. Paul Roth, pats eilę metų gyvenęs Sovietų Sąjungoje ir turėjęs progos akis į akį susitikti su komunistine tikrove. Įvade paskaitininkas iškėlė komunistų partijos pastangas įtikinti Sovietų Sąjungos gyventojus, kad sovietų žmogus yra visais atžvilgiais pranašesnis už kitų pasaulio kraštų ir ideologijų žmones. Sovietinės spaudos ištraukomis pavaizdavęs šio konstatavimo tikrumą, metė žvilgsnį į sovietinio žmogaus koncepcijos evoliuciją. Pradžioje komunistai neturėjo aiškios būsimojo sovietinio žmogaus sąvokos. Pagal Marksą, tas žmogus turėjo būti kolektyvinis žmogus, ir viskas. Kolektyvinio žmogaus ugdymas prasidėjo asmeninio žmogaus sunaikinimu. Negatyvioji dalis vyko nesunkiai. Revoliucija išžudė milijonus individų. Tačiau iš tų žudynių neišaugo savaime naujas žmogus. 1923 m. pats Leninas rado reikalo nusikųsti, kad, išnaikinus išnaudotojus, neišnyko žmogiškosios silpnybės. Gyvieji likę netapo kolektyviniais žmonėmis, o likosi su visais asmeniškais privalumais ir siekimais. Sovietinio žmogaus kūrimo pastangas ir jų nesėkmingumą Dr. Paul Roth aptarė, per žvelgdamas esmines žmogiškosios asmenybės apraiškos sritis.

1. Šeima ir moterystė. Revoliucijos pradininkai mėgino šeimą panaikinti, skelbdami, kad nėra meilės, o yra tik lyčių santykiavimas. Lyčių santykiavimas nereikalauja moterystės susirišimo, o jam užtenka proginio susitarimo. Abortai tapo legaliu dalyku. Tačiau komunistiniai valdovai netruko pamatyti, kur veda tokių teorijų įgyvendinimas. Krašte priaugo niekam nepriklausančių vaikų, kurie siautėjo kaip amaras. Jau 1930 m. buvo paskelbta šeimos politika. Stalinas buvo paskelbtas pavyzdingiausiu šeimos tėvu, pradėta propaguoti socialistinė moterystė, šeima pavadinta komunistinio auklėjimo ląstele. Tautoje tai paskatino tikrųjų šeimos nuotaikų prasiveržimus, o tai taip pat neatderino su socialistinės moterystės ir šeimos idealu. Uždarame šeimos ratelyje savaime buvo ugdomos natūralios krikščioniškos savybės, neturinčios nieko bendra su kolektyvinio žmogaus samprata. Tada vyriausybė užsimojo galimai anksčiau atimti vaikus iš šeimos įtakos ir perduoti kolektyviniam auklėjimui internatuose. Šitos pastangos yra labai ryškios pastaruoju metu. Išvada: komunistams pavyko senąją šeimą sužeisti, tačiau nepavyko sukurti naujos šeimos, auklėjančios priaugančiąją kartą kolektyviniais žmonėmis.

2. Darbas ir nuosavybė. Prisirišimas prie nuosavybės turėjo būti išnaikintas iš kolektyvinio žmogaus ypatybių tarpo. Darbas turėjo tarnauti ne asmens gerovei, o kolektyvui. Tam propaguojama neapmokamojo darbo kilnumas, garbinama Valentina Gaganova, kuri savanoriškai paliko geriau apmokamą darbą ir, norėdama pasitarnauti kolektyvui, ėmėsi sunkesnio ir menkiau apmokamo. Tačiau praktiškai toji propaganda nesusilaukė atgarsio darbininkuose. Taip pat ir nuosavybės panaikinimas neatnešė lauktosios naujos darbo moralės. Darbininkas ir toliau norėjo už dirbti ir tai uždirbti sau. Privatinė karvė visuomet buvo geriau prižiūrima nei kolchozo. Ilgainiui susidarė sovietinė buržuazija, proteguojama pačios valstybės. Dabar Sovietų Sąjungoje yra apie 1000 milijonierių, ir jie gali savo turtą palikti paveldėti savo vaikams.

3. Religija ir pasaulėžiūra. Statistiniu būdu neįmanoma suskirtyti sovietinių žmonių į tikinčius ir netikinčius. Tikras dalykas, kad Sovietų Rusijoje tikinčiųjų skaičių mažina ne vien persekiojimai. Ten galima pastebėti tą patį vyksmą, kaip ir visame pasaulyje: netikėjimas veržiasi kartu su augančia pramone. Tačiau tuo konstatavimu anaiptol nenorima nuvertinti vykusio ir tebevykstančio tikėjimo persekiojimo Sovietų Sąjungoje. Masinis dvasininkų žudymas ir bažnyčių griovimas liekasi neišdildomi faktai. Po pradinio siautėjimo komunistiniai valdovai apsižiūrėjo, kad smurtu iš žmonių širdžių išplėšti tikėjimo nepavyksta. Tada imtasi kitokių priemonių: Įsteigta ateistų draugija ir pradėta „moksliniais" metodais griauti tikėjimą. Pradėta, suprantama, nuo jaunimo. Šiandien jau yra visa karta, kuri apie Dievą, o ypač apie Kristų, nieko nėra girdėjusi. Tačiau, kai Sovietų Sąjungai kilo grėsmė būti pasaulinio karo sunaikintai, Stalinas panoro pasinaudoti tikinčiųjų palankumu ir leido atidaryti ortodoksų bažnyčias, kurios tuoj prisipildė tikinčiųjų. Komunistų valdovai turėjo progos įsitikinti, kad jiem nepavyko savo valdinius padaryti netikinčiais.

Naujosios sovietų pasaulėžiūros pagrindas yra kolektyvas. Vienas žmogus nieko negali, bet partija yra visagalė. Visomis priemonėmis skatinamas pasididžiavimas kolektyvinio žmogaus nuveiktais stebuklingais darbais. Laimėtasis karas, gausėjanti pramonė, aukšta technika, išskraidinantį į padanges sputniką — visa tai buvo įmanoma tik todėl, kad komunistinis žmogus yra pranašesnis už kapitalistinį žmogų. Tačiau tas pats komunistinis žmogus, paklaustas, ką jis mieliau pasirinktų: padangėse skraidantį sputniką, ar savame darže vaikščiojančią nuosavą žąsį, daugiausia apsispręstų už pastarąją.

4. Moralė ir sąžinė. Labai būdingu komunistinės moralės atstovu galima laikyti pirmąjį Čekos šefą Džeržinskį. Tai vienas didžiausių pasaulio istorijoj žinomų žmogžudžių, o kartu vaikų draugas ir švelniai lyriškas poetas. Dviveidiškumas yra pagrindinis komunistinės moralės bruožas. Komunistui klasės priešų kankinimas ir žudymas nėra nusikaltimas, o tik klasės įstatymų vykdymas. Asmeniška kaltė atmetama, palikta tik kolektyvinė klasės kaltė. Tam tikrai klasei priklausantis žmogus tegali elgtis pagal tos klasės nuostatus. Tokių moralinių principų įvedimo įtakoje kriminališkumas pakilo visu 100 proc. Neliko nieko kita, kaip tik įvesti nepaprastai dideles bausmes už asmeniškus nusikaltimus, kurių galimumas iš viso norėta paneigti. Sąžinė formuojama ir toliau kolektyviniu klasės principu: geras žmogus yra tas, kuris atsidavęs tėvynei, partijai ir Stalinui (dabar Chruščiovui). Daugelis jaunų žmonių šiandien mano, kad, vykdydami partijos valią ir įsakymus, elgiasi morališkai. Tačiau visumoje asmeniškoji sąžinė nėra užmušta. Tarpusaviame žmonių bendradarbiavime labai ryškiai reiškiasi krikščioniškosios moralės pradai.

Išvada. Dr. Paul Roth, susumuodamas savo paskaitoj pareikštąsias mintis, padarė išvadą, kad sovietinio žmogaus dar nėra, tačiau materializmas yra giliai persunkęs žmones, o savojo krašto laimėjimai labai vertinami, jais didžiuojamasi.

Tą patį sovietinio žmogaus buvimo klausimą nagrinėjo taip pat pirmojo paskaitininko koreferentas latvis prof. Dr. Walters. Jis ypač pabrėžė, kad sovietinis patriotizmas kilo ne tik iš sovietinės jėgos pajutimo, kiek dėl apskritai grėsusios nelaimės. Kai vokiečių kariuomenė, naikindama Rusiją, artinosi prie Maskvos vartų, tada sovietinis žmogus pajuto, kad yra naikinama jo tėvynė, ir jame atbudo jos meilė. Taigi, ne dėl komunistinių, o dėl humanistinių motyvų. Toliau prof. Walters iškėlė generacijų konfliktą Sovietų Sąjungoje. Patys senieji komunistai sako, kad kol aukštosiose mokyklose buvo tik mažas komjaunuolių būrelis ir kol jie turėjo kovoti dėl savo įsitikinimų, tol jie būdavo užgrūdinami savo komunistinėse pažiūrose. Tačiau nuo to momento, kai aukštųjų mokyklų mokiniais tegali būti tik komjaunuoliai, galima sakyti, kad ten komjaunimo iš viso nėra. Kalbėdamas apie komunistinę mokyklą, prof. Walters išryškino, kad ji neturi uždavinio mokyti ar mokslinti, o tik paruošti gerus savo specialybės darbininkus.

(Bus daugiau)

IR ŽYDAI NENORI LIKTI SOVIETIJOJ

LIETUVOJE PAGAL GYVENTOJŲ SUSKAITYMĄ YRA APIE 25.000 ŽYDŲ

(E) Paryžiuje neseniai įvyko tarptautinė konferencija, apie kurią pasaulio spaudoje, palyginti, maža tebuvo rašyta, nes kiti pasaulio įvykiai nustelbė susidomėjimą. Tai konferencija Sovietų Sąjungos žydų reikalams aptarti. Dalyvavo žymūs asmenys iš 15 valstybių.

Nors konferencijos uždaviniai buvo daugiau humanitariniai, negu politiniai, Maskva jau iš anksto buvo pasisakiusi prieš tokią konferenciją, įtardama ją antisovietiškumu. Bet konferencijos organizatoriai (jų tarpe ir Žmogaus Teisių Lygos darbuotojai) pabrėžė konferencijos nepolitiškumą. Kai Maskvai nesisekė konferenciją sutrukdyti, ji pakeitė savo taktiką ir stengėsi konferencijos metu diskusijas pakreipti bent kiek savo naudai, o tai tačiau nepavyko. Sovietinėmis intencijomis atvykę į konferenciją komunistai stengėsi sudaryti įspūdį, kad žydams Sovietų Sąjungoje neesą jau taip blogai. Bet konferencijoje skaitytieji referatai ir diskusijos ką kita rodė. Konferencijoje buvo cituota ir knyga „Žydų tragedija Sovietų Sąjungoje".

Konferencijai vadovavo žinomas žydų veikėjas N. Goldman. Jis ir kiti kalbėtojai pabrėžė, kad Sovietų Sąjungoje gyvenantiems žydams nesuteikiamos nė tos teisės, kurios yra užtikrintos sovietinėje konstitucijoje. Žydams esą grasoma jei ne individualiai, tai kolektyviai, neduodant jiems kultūriškai, tautiškai ir tikybiškai pasireikšti. Buvę daryta žygių sovietų vyriausybėje, bet jie likę be pasėkų, nes niekas nepasikeitę. Vienas kalbėtojas tiesiai pasakė: „Sovietų Sąjunga nesilaiko savo pažadų". Nieko nepadėję ir kontaktai su Suslovu bei kitais įtakingais asmenimis Kremliuje.

Iš konferencijos diskusijų paaiškėjo, kad bemaž visi žydai norėtų, jei galėtų, iš Sovietų Sąjungos emigruoti į kitus kraštus (Izraelį, Ameriką ir kitur). Konferencijos nutarimu bus daromi žygiai Sovietų Sąjungos diplomatinėse atstovybėse, kad žydam būtų emigravimas palengvintas. O likusiem Sovietų Sąjungoje žydam reikalaujama kultūrinės ir kitokios laisvės, numatytos sovietinėje konstitucijoje.

Sovietų Sąjungoje karo metu žuvo arba buvo išžudyta apie 6 milijonai žydų, kaip pareikšta konferencijoje. Šiuo metu dar esą ten apie du su puse milijono žydų. Per eitų metų gyventojų surašymo duomenimis Lietuvoje žydų suskaityta 25.000, arba 0,9 proc. Kaip yra žinoma, tam tikras žydų skaičius pokariniais metais yra persikėlęs į Lenkiją. Tai tie, kurie įrodė, kad turi Lenkijoje giminių. Kai kurie iš Lenkijos emigravo toliau į Izraelį, Ameriką ir kitur. Kaip pasakoja atvykę iš Lietuvos, žydai Lietuvoje ir dabar ieško galimumų į kitus kraštus emigruoti. Ne dėl to, kad jų santykiai su lietuviais ir kitomis tautybėmis būtų blogi, bet dėl to, kad jie negali priprastė prie sovietinės santvarkos.

Laisvojo pasaulio žodis Lietuvoje girdimas

(E) VLIKo radijo tarnyba ir lietuviškos programos radiofonuose Vatikane, Romoj bei Madride jau ne kartą turėjo progos įsitikinti, kad laisvojo pasaulio lietuviškas radijo žodis Lietuvoje yra girdimas, nors veikia stiprūs sovietiniai trukdymai. Tai buvo patvirtinta ir atvykusių iš Lietuvos ir kitais būdais.

VLIKo pirmininkas Dr. A. Trimakas pasikalbėjime su „L.D." redakcija pareiškė: **„Visos radijo stotys, kurios iš Vakarų teikia lietuvių kalba informacijų pavergtajam kraštui, yra ten girdimos.** Tačiau ne visos tų stočių yra vienodai Maskvos trukdomos. Amerikos Balsas, pvz., tik retkarčiais trukdomas, kai jis perduoda žinias, kurios Maskvai nepatinka. Tuo tarpu VLIKo radijo programos, iš kur jos bebūtų transliuojamos, iš Madrido, Romos ar Vatikano, visos ir perdėm yra trukdomos".

Tame pačiame „L.D." rugsėjo mėnesio numeryje išspausdintas Romos Radijo Lietuviškų Transliacijų vedėjo Dr. J. Gailiaus platus pasisakymas dėl Romos lietuviškų transliacijų, kurios pradėtos 1952 metais. Atvaizduodamas Romos Lietuviško Radijo veiklos sąlygas, Dr. J. Gailius pastebi:

„Dar didesnė padėka eina VLIKui, o kartu ir visiems tiems, kurie savo darbu ir auka įgalino šią organizaciją ateiti į pagalbą Romos radijui. Tenka pažymėti, kad VLIKo per visus šiuos metus teikiama parama lemiamai prisidėjo prie šių transliacijų išlaikymo. Be to, šio mūsų svarbaus komiteto garbei turiu pasakyti, kad nė viename iš jo gautų rašinių nebuvo keliamos jokios partinės intrigos, nei buvo nepalankiai atsiliepiama apie nepriklausomos Lietuvos gyvenimą".

Ten, kur Nemunas banguoja

(Tarybinės spaudos ištraukos, kurios aiškios ir be aiškinimų)

Oi nelaimė, ką aš matau —
Širdį ver kaip yla:
Numylėtoj mano vietoj
Gyvena barzdyla.

A. Vienažindys

TO GALĖJO IR NEATSITIKTI

Vieną praėjusių metų rudens dieną Dmitrijus Ostrikovas atėjo į Klaipėdos laivų statyklą. Kaip buvusį Tarybinės Armijos karį, jį drauge su Anutrijevu, Kuzminu ir kitais gamyklos kolektyvas sutiko šiltai, džiaugsmingai. Ostrikovas tapo elektrosuvirintoju, uždirbdavo daugiau kaip tūkstantį rublių per mėnesį. Ostrikovas turėjo visas sąlygas dorai gyventi. Tačiau Dmitrijus pasuko iš šio kelio, susibičiuliavo su blogais žmonėmis ir ėmė girtuokliauti.

Darbo užmokesčio tam jau nebegalėjo užtekti. Iš pradžių jis dar išmaldaudavo iš tėvų, kurie jam atsiųsdavo po 400 rublių kas mėnesį. Tačiau ir šito neužteko. Tuomet Ostrikovas pasirinko... moterų viliojimo vaidmenį. Iš pardavėjos N. jis gavo duoklę 800 rublių. Paskui ėmė vilioti merginą po merginos. Kiekvienai aukai žadėjo tuoktis. Ostrikovas tiesiog pasinėrė į lėbavimus, ėmė nebepaisyti darbo. Bendrabučio draugai klausdavo jo:

— Kodėl taip vėlai pareini namo?

— Dirbau antroje pamainoje, — atsakydavo Ostrikovas.

Draugai tikėjo. O Dmitrijus vis labiau smuko. Kartą jis pavogė iš buvusio kariuomenės draugo Anufrijevo 100 rublių, paskui 125 rublius, batukus, šilkinius marškinius ir diržą. Vėliau gretimame kambaryje vėl iš buvusio kariuomenės draugo Kuzmino pavogė švarką ir 25 rublius...

...Liepos pradžioje jis atėjo į laivą „J. Janonis" pas savo seną pažįstamą mašinistą Smykovą. Jam sutikus, Ostrikovas pasiliko nakvoti kajutėje. Draugui jis „atsidėkojo" už svetingumą tuo, kad pavogė 750 rublių, fotoaparatą, batukus ir kitus daiktus — iš viso už 2613 rublių. Ostikovas mėgino pasislėpti, bet jį sulaikė milicijos darbuotojai. Klaipėdos miesto liaudies teismas nuteisė jį 1,5 metų laisvės atėmimo.

Kaip galėjo atsitikti, kad Ostrikovas ilgą laiką naudojosi kolektyvo pasitikėjimu, gerų tarybinių žmonių pasitikėjimu? Kodėl jam buvo atleidžiami smulkūs ir stambūs nusižengimai?

Cecho, kuriame dirbo Ostikovas, komjaunimo organizatorius drg. Matiuškinas į šiuos klausimus taip atsako:

— Taip, mes apsirikome. Ostrikovui viską atleisdavome, galvojome, kad pasitaisys.

Ostrikovas — buvęs komjaunuolis, žmogus, įsigijęs vidurinį techninį išsilavinimą. Jeigu jo elgesys būtų laiku tinkamai įvertintas, jeigu visuomeninės organizacijos būtų laiku reagavusios į jo nedorą elgesį, tokių pasekmių galėjo ir nebūti.

M. Čiudnovskis

Milicijos majoras

Iš „Komjaunimo Tiesos", 1960.IX.13.

SOCIALISTINIO ŪKIO „SPARTA" LIETUVOS KOLCHOZUOSE

Neseniai iš Lietuvos gautame laiške, rašytame spalio 8 dieną, sakoma: „Spalio mėnesio 1 d. buvo pirmoji šalna, siekusi iki 2 laipsnių. Bulves ir daržus jau nusikasėme. Vyrai irgi kasa bulves ir vežioja dar laukuose likusius javus"...

Paramą pažadėjo žodžiais

(E) Maskvoje lankėsi Alžyro egzilinės vyriausybės premieras Ferhat Abbas ir paprašė sovietų vyriausybę karinės ir kitokios paramos laisvės kovai prieš Prancūziją. Tačiau rimti stebėtojai praneša, kad Maskva Alžyrui paramą pažadėjo tik žodžiais, nes Kremlius vis dar tikisi kaip nors susitarti su de Gaulle tokiu pagrindu: Kremlius nerems aktyviai Alžyro, bet de Gaulle už tai pasitrauks iš NATO.

Chruščiovas atsižadėjo kelionės į Š. Korėją

(E) Chruščiovas buvo numatęs, kad po savo būsimųjų „laimėjimų" Jungt. Tautose triumfališkai apsilankys Kuboje ir paskiau Šiaurės Korėjoje. Dabar jis atsisakė lankytis ir į vieną ir į kitą kraštą.

KAI BŪNA PER DAUG

Mūsų dabartiniame tokiame moderniame gyvenime, kuriame pažangi technika tariamai stengiasi palengvinti mums, yra daug ko „per daug". Per daug triukšmo, šviesų, spalvų. Šių dienų gyvenimas daug ko reikalauja iš mūsų ir reikalauja net per daug. Be to, vis užplūsta naujos dirginimo, viliojimo ir erzinimo bangos — šviesų, triukšmo, spalvų, baimės, propagandos, reklamos ir kitokios. Daktarai sako, kad „erzinimo ligos" per mūsų sielą veikia į kūną ir sudaro jam tikros organiškos žalos. Mokslininkai ir daktarai jau ištyrė triukšmo veikimą ir gali net „matuoti" jį. Tą matavimą jie vadina „phon". Juo daugiau triukšmo, jo stipresnis garsas, juo daugiau tų „phon".

Triukšmą galima skirstyti į tris laipsnius. Pirmasis laipsnis yra nuo 0 iki 30 phonų, ir jis nuolat supa mus. Mes jaučiam tą laipsnį kaip tylumą: tai mūsų drabužių brazdėjimas, mūsų alsavimas, kitų žmonių gyvenimas toliau.

Antrasis laipsnis yra nuo 30 iki 65 phonų, ir jame glūdi jau pavojus, nes šis phonų laipsnis gali sukelti žmoguje nervų ir apytakos sutrikimą.

Trečiasis triukšmo laipsnis yra tada, kai jau būna daugiau 65 phonų. Tai gali paralyžuoti ir net nužudyti. 65 phonų triukšmo sudaro raštinės salėje daugelio rašomųjų mašinėlių tarškėjimas. Didmiesčio gatvės triukšmas pasiekia jau 90 phonų. Jeigu žiūrovų minia sutinka ar pritaria kokiam nors didvyriui entuziastiškais plojimais, tai triukšmo jėga gali būti didesnė kaip 90 phonų. O kai būna 90 phonų, tai daugelio žmonių keičiasi pulsas, vis tiek ar tas triukšmas sudaro malonumą, ar ne. Žmonių reagavimas iki 65 phonų yra visiškai kitoks, nes tada jie dar skiria malonų triukšmą nuo nemalonaus.

Radijas mūsų kambaryje gali daug smarkiau kelti triukšmo, negu kur nors toliau nuo mūsų dirbantis ratpiūklis. Tačiau radijas maloniai veikia mūsų nervus, o tas ratpiūklis be galo erzina. Bet kai mes norime turėti ramybės, o kaimyno radijas griežia, tai irgi erzinančiai veikia mūsų nervus.

Triukšmas kasdieniniame gyvenime yra subjektyvus dalykas. Vieni žmonės gali lengvai pakelti daug triukšmo, o kiti nuo jo tiesiog suserga. Jie gauna neurozę su visomis nemaloniomis pasekmėmis. Gali nukentėti apytaka, širdies ir liaukų veikimas.

Daugiau kaip 90 phonų triukšmas gali sužaloti ausis ir net apkurtinti. Viena moteriškė ėjo pas dantų gydytoją ir pakeliui buvo suparalyžuota triukšmo, kurį sukėlė raketinis lėktuvas.

Didelis triukšmas žaloja kūną. Tai puikiai žino pelės, dėl to jos pasišalina nuo aerodromų. Lėktuvų triukšmas žudo jas.

V. F.

PASTOVUS ADRESAS

Kai San Antonio mieste 46 m. amžiaus Marie Barnhill buvo areštuota 240-ąjį kartą nuo 1940 m. už girtumą, paaiškėjo, kad vienintelis pastoviausias jos adresas yra daboklė.

ARTINASI KALĖDOS

GERIAUSIA DOVANA — LIETUVIŠKA KNYGA

Vaikams:

Čiurlionytė — Mažasis pianistas, paruošiamasis vadovėlis fortepionui — 0.11.6.

Iliustruota liaudies pasaka — Vištytė ir gaidžiukas — 0.2.9.

A. Gustaitis — Algis Trakys ir taksiukas Šleivys. Jų nuotykiai Lietuvos kaime. Pirmas spalvotas kartūnas — 0.14.8.

V. Bieliajus — Evening Song — lietuviškos pasakos anglų kalba — 22 šil.

Suaugusiems:

J. Balys — Lithuanian Narrative Folksongs — 1.5.8.

Kun. J. Danielius — Mišių paslaptis — 0.14.8.

N. Mazalaitė — Piūties metas — 1.7.6.

Daudzvardienė — Lithuanian Recipes — 0.14.8.

Mingirdas — Smulkioji tautosaka (Patarlės, priežodžiai, posakiai) — 1.2..0.

W. Somerset Maugham — Dažytas Vualis — 1.2.0.

Andriukaitytė — Jaunai inteligentei, apsirengimo, kosmetikos ir gražaus elgesio menas — 0.11.6.

I. Šeinius — Vyskupas ir velnias —1.2.0.

L. Tolstojus — Anna Karenina, 2 knygos (4 dalys) — 2.17.0.

A. Kairys — Diagnozė, 3 veiksmų komedija — 0.14.8.

Merkelis — Tumas Vaižgantas — 2.3.0.

Kun. Pikturna —Amžinoji auka —0.14.8.

Kairys — Lietuva budo — 1.19.0.

Šitos ir šimtai kitų knygų, maldaknygių, plokštelių galima gauti. Reikalaukite katalogo. Rašyti: **DAINORA, 49, Thornton Ave., London, W.4.**

Europos Lietuvių Kronika

LONDONAS

DBLS CENTRO ŽINIOS

Šią savaitę turėjo būti pasirašyti dokumentai dėl paskolos, bet paskutiniu akimirksniu skolintojai staiga atsisakė savo pažado net be jokio paaiškinimo. Ryšium su tuo spausdinamas atskiras straipsnelis-atsišaukimas, kuriuo kreipiamasi į lietuvius, prašant skolinti pinigus ir gelbėti Bendrovę. Taip pat siuntinėjami laiškai pasižadėjusiems skolinti. Visi, kurie tik gali, prašomi nedelsiant siųsti pinigus šiuo adresu: Lithuanian House Ltd., 1, Ladbroke Gardens, London, W.11.

Pastangos paskolai surasti dedamos, bet dėl laiko stokos nebesitikima jos gauti.

* * *

Spalio 29 d., šeštadienį, įvyko Lietuvių Namų Akc. B-vės Valdybos posėdis, kuriame dalyvavo taip pat Pasiuntinybės Patarėjas V. Balickas, P.B. Varkala ir inž. J. Vilčinskas. Svarstytas kaip tik Bendrovės padėties klausimas ir pritarta minčiai, kad reikia kreiptis į tautiečius pagalbos.

* * *

Spalio 31 d. banke atidaryta speciali einamoji sąskaita, kurion sunešami jau atsiųstieji paskoloms pinigai.

* * *

DBLS ir Lietuvių Namų B-vės Pirmininkas S. Nenortas dalyvavo nukentėjusiųjų nuo nacių organizacijos centro komiteto posėdyje. Ten gauta žinių, kad V. Vokietijos vyriausybė spalio 5 d. sutarė su J. Tautų Aukštuoju Komisaru Pabėgėlių Reikalams ir jo žiniai pervedė keturis su puse mil. svarų skirti pašalpoms nukentėjusiems nuo nacių. Pradėti paruošiamieji darbai tokioms pašalpoms skirti ir prašymams svarstyti, bet smulkesnių žinių apie jų skyrimą ir formas, kurias teks užpildyti, bus tik apie N. Metus.

Suinteresuotieji jau dabar turėtų kreiptis į atitinkamas savo organizacijas ir registruotis (D. Britanijos lietuviai — Didž. Britanijos Sąjungoje).

* * *

Pabėgėliams remti komiteto parama naudodamasis Londone lankėsi lietuvis P. Partauskas ir kelias dienas prabuvo Lietuvių Namuose.

MALONUS ŽODIS IR ŽINIA

Vysk. Vincentas Brizgys, prieš kurį laiką svečiavęsis pas Londono ir D. Britanijos lietuvius, grįžęs Čikagon, spaudoje apie Anglijos lietuvius gražiai atsiliepė. Dabar ką tik pasiekė žinia, kad Šv. Tėvas vyskupą paskyrė ruošiamojo Visuotinio Vatikano Bažnyčios Susirinkimo vyskupų ir vyskupijų valdymo komisijos tarybininku. Šiemet kiek anksčiau popiežius jį yra pakėlęs Kauno arkivyskupijos valdytoju, a.a. arkivyskupo J. Skvirecko įpėdiniu.

LIETUVIAI PRITAIKOMAJAME MENE

Londoniškė Janina Jurkonytė, pritaikomojo meno studentė, atostogas praleido Romos meno židiniuose. Dabar studijas tęsia Londone ir sekančiais metais žada baigti. Anglai jai teikia stipendiją. Tokiu pat stipendininku yra meno studentas Eugenijus Gricius, studijas bebaigiąs. Anksčiau šiame meno šaką yra baigęs vietinis lietuvis Antanas Bujauskas ir joje labai sėkmingai darbuojasi.

PAKELYJE

Kun. Dr. Adomas Pupšys, baigęs aukštuosius mokslus Romoje, pakeliui į Šiaurės Ameriką ilgėliau stabtelėjo Londone ir Skotijoje. Jis savo bažnytinės-civilinės teisės daktarato veikale yra nušvietęs Seinų vyskupijos ir Prūsų valdžios santykius. Angliją paliko lapkričio 2 d.

KETVIRTMEČIO SUSIRINKIMAS

Lapkričio 6 d. (sekmadienį), 4 val. p.p., kviečiamas parapijos ketvirtmečio susirinkimas Parapijos salėje.

Susirinkimas bus šiek tiek naujoviškai pravestas: jis vyks prie arbatėlės, kurios metų Londono lietuviškoji visuomenė bus supažindinta su naujai atvykusiu mūsų parapijon kun. Dr. S. Matuliu, MIC.

Visi kviečiami gausiai dalyvauti.

TARPTAUTINIS KALĖDINIS BAZARAS

Daugiametę jau tradiciją įgijęs Pabaltiečių Kalėdinis Bazaras šiais metais įvyks gruodžio 1, 2 ir 3 dienomis.

Lietuviškąjį šio Bazaro skyrių rengia Londono Lietuvių Moterų „Dainavos" Sambūris.

Bazaras, kaip visuomet, rengiamas labdaros tikslais — pagalbos reikalingiems tautiečiams paremti.

Bazarui rengti Komitetas maloniai kreipiasi į visus lietuvius ir lietuviškas organizacijas, prašydamas paremti jo darbą daiktais ir piniginėmis aukomis.

Bazarui esant tarptautiniam, šalia pagrindinio jo tikslo — sudaryti fondą labdaros reikalams — iškyla ir šalutinis jo pobūdis —lietuviškosios išeivijos gyvybingumo, pajėgumo bei sugebėjimų parodymas.

Todėl kreipiamės taipgi į lietuvius dailininkus, tapytojus, skulptorius, lietuviškųjų juostų dirbėjas bei išsiuvinėtojas lietuviškais liaudies motyvais, prašydamos juos nepagailėti atsiųsti savo kūrybos (aukojant arba pardavimui komiso teisėmis), idant lietuviškasis Bazaro skyrius būtų ne tik gausus daiktais, bet ir vertingas meniniu požiūriu.

Daiktines bei pinigines aukas, o taipgi daiktus pardavimui komiso teisėmis (nurodant jų kainą) prašome siųsti ligi š.m. lapkričio mėn. 28 d. šiuo adresu:

„Dainava" (Bazaras), 1, Ladbroke Gardens, London, W.11.

Londono Lietuvių Moterų „Dainavos" Sambūrio Kalėdiniam Bazarui Rengti Komitetas

UŽ GANYTOJĄ

A.a. vyskupo Vincento Padolskio, kuris su D. Britanijos lietuviais palaikė artimus ryšius, tautiečiai nepamiršta. Londono lietuvių bažnyčioje už Velionį Ganytoją laikoma eilė Mišių, kurias užprašė K. Kuzmickienė, P. Jurkšaitė ir V. Sinskienė.

MŪSŲ RĖMĖJAI

V. Leliūga Nidos Knygų Klubui aukojo 14 šil., M. Valikonis 7.6 šil., S. Barčaitis 6.6 šil., J. Kriščiūnas 10 šil., J. Ramonis 5.6 šil., P. Miklovas 2.6 šil.

BRADFORDAS

MIRĖ JONAS JUCIUS

Spalio 11 d., pasirgęs vos vieną savaitę ir aprūpintas paskutiniais sakramentais, Bradfordo St. Luke ligoninėje mirė a.a. Jonas Jucius, sulaukęs 58 metų amžiaus.

Velionis buvo tylus, ramus ir nemėgo triukšmingo gyvenimo. Dėl to nė artimų draugų neturėjo. Retai kada lankydavosi bet kokiuose susirinkimuose, nors visą laiką ilgėjosi Lietuvos ir ten pasilikusių artimųjų. Buvo giliai religingas, draugiškas, bet kartu tylus ir nuošalus. Atsikėlęs į Angliją, kurį laiką dirbo žemės ūkyje, gyvenamas Tadcasterio vyrų stovykloje. Vėliau persikėlė į Bradfordą, kur dirbo tekstilėje ir buvo mėgiamas darbdavių.

Spalio 15 d. būrelis draugų ir pažįstamų atlydėjo a.a. J. Juciaus karstą į St. Ann's bažnyčią, kur gedulingas pamaldas už jo vėlę atlaikė kun. J. Kuzmickis. Vėliau jis kapinėse pasakė trumpą pamokslėlį, iškeldamas velionies būdo bruožus.

A.a. J. Juciaus laidotuvėmis rūpinosi P. Rimonis, jo ilgametis šeimininkas, kuris tikrai nuoširdžiai prižiūrėjo savo draugą sunkios ligos metu. **J. Ks**

PASKAITA

Šeštadienį, lapkričio 5 d., 18 val., Vyties Klubo patalpose P. Bilevičius skaitys paskaitą „Tarptautinis špionažas".

Vietos ir apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti. **Klubo Valdyba**

STOKE-ON-TRENT

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

DBLS Skyriaus ruošiamasis Kariuomenės šventės minėjimas įvyks lapkričio 12 d., 6 val. vakaro, Tunstall Town Hall, Tunstall, Stoke-on-Trent.

Programoje: paskaita, p. Valterienės dainos, Bradfordo tautinių šokių grupės ir vietos skautų pasirodymai.

Bufetas iki 11 val. Šokiai iki 12 val.

Kviečiami visi Stoke-on-Trent ir apylinkės lietuviai.

BIRMINGHAMAS

LIETUVIŠKO SOLIDARUMO VAKARAS

DBLS Birminghamo Skyriaus Valdyba lapkričio 12 d., šeštadienį, 6.30 val., Birminghame, 75, Digbeth, Big Bull's Head restorano salėje, ruošia **Lietuviško Solidarumo Vakarą** su lietuviška nauja programa. Kviečiame visus lietuvius nors kelioms valandoms lietuviškoje nuotaikoje pabuvoti. Šokiai iki 11.30 val.

Skyriaus Valdyba

LIETUVIŲ NAMŲ B-VĖS PADĖTIS

TAUTIEČIAI,

Lietuvių Namų Bendrovė atsidūrė kritiškoje padėtyje. Lapkričio 27 d. turi būti grąžinta Namų išpirkimo paskola 13.500 svarų.

Kaip visiems žinoma, bankai ir Statybos bendrovės dėl dabar veikiančio kreditų suvaržymo tokios sumos paskolinti negali.

Paskola, kuri, nors ir sunkiomis sąlygomis, šiemis dienomis turėjo būti gauta iš privačių biznierių, staiga buvo atšaukta.

Tokiu būdu gresia pavojus atsidurti malonėje to asmens, kuris pernai paskolino minėtąją sumą. Tai reiškia pavojų Bendrovei išnykti, o tokia išeitis būtų neleistina.

Bendrovės Valdyba, apsvarsčiusi visas galimybes, šiuo metu turi tik vieną išeitį —dar kartą kreiptis į visus tautiečius, prašydama nors trumpam laikui paskolinti pinigų. Kaip jau esame minėję, paskolos yra garantuotos visu Bendrovės turtu, ir jų tvarkymas pavestas Bendrovės revizoriams. Nors ir su skaudama širdimi, Bendrovės Valdyba yra pasiryžusi bėdos atveju likviduoti net dalį nuosavybės, kad tiktai skolintojų pinigai būtų apsaugoti ir visos paskolos laiku grąžintos. Tačiau mes negalime ir neturime leisti, kad mūsų visų bendromis pastangomis sukurtasis turtas būtų parduotas iš varžytinių. Mes galime siaurinti savo veiklą, galime telkti mums labai reikalingus pinigus normaliomis sąlygomis, parduodami nuosavybę, bet negalime leisti, kad mūsų Bendrovės likimas patektų į privačių biznierių ar išnaudotojų rankas.

Šia proga kreipiamės į visus, kurie yra pasižadėję, o kartu ir į tuos, kurie dar nėra pasižadėję, prašydami paskolinti Bendrovei, kiek kas gali. Paskolos iki lapkričio 27 d. bus laikomos atskiroje Banko sąskaitoje ir naudojamos tiktai namams išpirkti.

Gavus pinigus, skolintojams bus pasiųstos specialios depozito knygutės ir už paskolas, kaip jau anksčiau minėta, bus mokama 6 proc. palūkanų.

Laiko yra likę labai maža. Pinigus prašome siųsti tuoj, bet ne vėliau, kaip lapkričio 12 d. Siųsti: Lithuanian House Ltd., 1, Ladbroke Gardens, London, W.11.

Nuo jūsų geros valios ir bendrų reikalų supratimo priklausys mūsų Bendrovės ir visos lietuviškosios veiklos šitame krašte likimas. Tikimės, kad, daug kartų padėję, neatsisakysite ir dabar, nes Lietuvių Namų Bendrovė ir prašo ne aukos, o paskolos.

LIETUVIŲ NAMŲ AKC. B-VĖS VALDYBA

VOKIETIJA

HAMBURGAS

LIETUVIŠKAS PARENGIMAS

Sekantis lietuviškas parengimas numatomas paruošti Lietuvos Kariuomenės šventės proga — lapkričio 20 dieną.

Jeigu sustiprės prof. Dr. Ant. Maceinos sveikata, tai tikrai jis pas mus atvyks ir suteiks mums daug dvasinio peno.

VILKAI APIE RADVILIŠKĮ

Šį pavasarį medžioklės valdininkai Lietuvoje guodėsi, kad vilkai vėl baigiami Lietuvoje naikinti. (Žmonės kalba, kad jie ateina iš Rusijos, kai bolševikiškai saugoma siena tapo nukelta į Vakarus nuo Lietuvos). Bet dabar „Valstiečių laikraštis" praneša, kad vilkai ėmė lankytis net dviejuose Radviliškio rajono kolchozuose. Vienur kitur pagrobę po avį, iš vieno tvarto išsinešę paršą. (LNA)

NAUJI RUBLIAI

Nuo Naujų Metų ir Lietuvoje prasidės naujų sovietinių pinigų leidimas apyvarton. Pinigai bus keičiami naujais iki balandžio mėnesio. Jau dabar ruošiamasi techniniam keitimo vykdymui.

Nauji pinigai bus dešimteriopai „brangesni". Tai yra, už dabartinių rublių dešimtį naujų duos tik vieną. Iš esmės tai būtų nedidelė permaina: tik skaičiavime dešimtainių ženklas perkeliamas vieną vietą į kairę. Jei atlyginimai ir kainos bus griežtai sumažinti 10 kartų, tai niekas nepasikeis. Bet dėl to kaip tik ir kybo klausimas: ar tikrai viskas bus vienodai perskaičiuota?

Ypač nežinoma, koks naujo rublio santykis bus su svetima valiuta. Pavyzdžiui, jeigu būtų laikomasi dabar turistams taikomo rublio-dolerio santykio, tai naujasis rublis būtų gaunamas už vieną dolerį, bet jeigu būtų laikomasi sovietinio valstybės banko oficialaus (nors ir nerealaus) santykio ,tai už naują rublį tektų mokėti net pustrečio dolerio. „Juodojoj rinkoj" Kaune už dolerius mokama iki 70-80 dabartinių rublių. (LNA)

ŽIEMOS SEZONUI ARTĖJANT SIULOME SEKANČIAS PREKES:

1. Aukščiausios kokybės angliškas medžiagas.
2. Itališkas pliušines lovatieses, staltieses ir kilimėlius.
3. Odinius paltus, puspalčius (dvieiliu susegimu), odinius trumpus švarkelius ir odines palaidines— abeji susegami „zipu". Visos, šiame punkte, išvardintos prekės yra „TAZAB OF LONDON" gamybos.
4. Apmuštus ¾ ilgio kailinius. Viršus grynos vilnonės medžiagos, o vidus tikrų avikailių. Taip pat, „TAZAB OF LONDON" gaminys.
5. Šveicariškas kašmiro vilnos skarelės įvairaus dydžio.
6. Vokiškas — bavarų gamybos medžiagas impilams.
7. Šveicariškus vyrų-moterų rankinius laikrodžius.

Šia proga, atkreipiame dėmesį, kad pagal Sov. S-gos naujus potvarkius, dabar mes galime vaistus siųsti tik tuo atveju, kai gaunam užsakymą su vietinio gydytojo oficialiai išrašytu, antspauduotu ir vardiniu (nurodant ligonio pavardę) receptu, pažymint vaistų kokybę ir kiekį su prierašu: „Gavimui licenzijuoto siuntinio iš užsienio".

Firma TAZAB užtikrina Jums neabejotinai geros kokybės prekių tikslų, greitą ir tvarkingą persiuntimą.

Prašome atsilankyti ir įsitikinti mūsų sandėliuose esamų prekių turtingumu, bei gausumu.

Visais klausimais, liečiančiais prekių užsakymą ir siuntinių persiuntimą, prašom rašyti lietuviškai.

Prašykite prekių sąrašo (katalogo) lietuvių kalba.

TAZAB HOUSE

LONDONAS	MANCHESTERIS	BIRMINGHAMAS
TAZAB	**TAZAB**	**TAZAB**
TAZAB HOUSE	**TAZAB HOUSE**	**TAZAB HOUSE**
22, Roland Gardens,	**47, Great Western Street,**	**63, Dale End,**
London, S.W.7.	**Moss Side, Manchester 16.**	**Birmingham 4.**
Tel.: FRE 3175, 3176	**Tel.: Moss Side 4683**	**Tel.: Central 6260**

PAIEŠKOJIMAI

GIEDROJČ (gimusi Milkovajt) Marta, į Angliją išvykusi jau prieš karą, pati ar žinantieji apie ją prašom rašyti: United Lithuanian Relief Fund of America, 46 Augustenstrasse, Muenchen 2, Germany.

NORINTIEMS TURĖTI NAMUOSE VYTĮ

Pagamintas VYTIS, didelio paveikslo formato. Kaina 5 šil. Rašyti: V. Jokubaitis, 81, Canrobert St., London, E.2.

PRAŠOM SUSISIEKTI SU p. J. SIRUČIU,

gyvenančiu 88 Sheldon Road, Sheffield 7, tel. 55104, kai jums reikalingas automobilis. Jis atstovauja HIGHFIELD MOTORS (Sheffield) LTD., 178-184 London Road, Sheffield 2, atstovus New Rootes Products. Visuomet didelis pasirinkimas naujų modelių vartotų automobilių su garantija.

EUROPOS LIETUVIS — LITHUANIAN WEEKLY.

Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd., 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARk 2470

Redakcijos ir Administracijos adresas: **1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARk 2470.**

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumeratos kaina: metams 40 šil., 6 mėn. 22šil., atskiras numeris 1 šil.; dolerio kraštuose — 6 dol. metams.

Leidžia Lietuvių Namų Akc. Bendrovė. Leidimo Tarybą sudaro DBLS Valdyba ir Europos Lietuvių Bendruomenių pirmininkai.

Visiems labai svarbi informacija

BROWNEJONES LTD.

1, Norfolk Place, London, W.2

Tel: PADdington 2797

Kas užsakys iki 1961 metų vasario mėn. 10 dienos mūsų firmoje siuntinį, ne mažesnį kaip 20 svarų vertės, — gaus iš firmos **nemokamai** 3¼ jardo medžiagos vyriškam kostiumui, arba 3 jardus medžiagos moteriškam kostiumui, dvigubo pločio, **be jokių primokėjimų.**

Kas užsakys siuntinį, ne mažesnį kaip 15 svarų vertės, gaus tą pačią medžiagą, kaip priedą, **apmokant jos sovietų muitą.**

Nepamirškite, kad, pasinaudodami šia privilegija, Jūs taip pat automatiškai **būsit įjungti į firmos metinės loterijos sąrašą,** kuri įvyks 1961 metais vasario mėn. 14 dieną.

Pasiskubinkite su siuntinio užsakymu, kaip Kalėdine dovana savo artimiesiems.

Pasinaudokite tikrai skubiu ir patikimu patarnavimu.

Prašykite naujų prekių kainoraščių.